

Seat No.	
-------------	--

**Second Year of the Three Year Law Course (Semester - III) and
Fourth Year of the Five Year Law Course (Semester - VII) (CBCS)
Examination, March - 2023**

JURISPRUDENCE (Paper - I)

Sub. Code : 74811/74847/67353/64251/51088/51113

Day and Date : Tuesday, 06 - 06- 2023

Total Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) Attempt any 4 questions from question number 1 to 7.
 - 2) Q. No. 8 is compulsory.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.
 - 4) In case of any ambiguity in Marathi Question or word/terms used then the reference of corresponding English question shall be considered.

Q1) Define 'Jurisprudence'. Explain the scope and utility of Jurisprudence. [15]

Q2) What is Realism? Describe in detail American Realism. [15]

Q3) What is law? Explain various sources of law. [15]

Q4) Define 'Legal Right'. Explain classification of Legal Rights. [15]

Q5) Describe in detail legal status of unborn child and dead person. [15]

Q6) Elaborate the concept 'Possession' and it's kinds. [15]

Q7) Discuss in detail the principles of criminal liability. What factors are important to determine criminal liability? [15]

P.T.O.

Q8) Explain the following OR answer in one/two sentences (any five) : [5×2=10]

- a) Kinds of Obligation
- b) Ownership
- c) Bharat Jurisprudence
- d) Theories of Punishment
- e) Custom
- f) Legal Wrong
- g) Morality
- h) Legal Status of Animal
- i) Vicarious liability
- j) Compensatory Jurisprudence

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) प्रश्न क्रमांक 1 ते 7 यापैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
 - 2) प्रश्न क्रमांक 8 अनिवार्य आहे.
 - 3) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) मराठी प्रश्न किंवा शब्दांमध्ये कोणतीही संदिग्धता असल्यास संबंधित इंग्रजी प्रश्नांचा संदर्भ विचारात घेण्यात यावा.

प्र.1) 'न्यायशास्त्र' ची व्याख्या करा. न्यायशास्त्राची व्याप्ती आणि उपयोगिता स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) वास्तववाद म्हणजे काय? अमेरिकन वास्तववादाचे तपशीलवार वर्णन करा. [15]

प्र.3) कायदा म्हणजे काय? कायद्याचे विविध स्रोत स्पष्ट करा. [15]

प्र.4) 'कायदेशीर हक्क' परिभाषित करा. कायदेशीर हक्कांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. [15]

प्र.5) न जन्मलेले मूल आणि मृत व्यक्तीच्या कायदेशीर स्थितीचे तपशीलवार वर्णन करा. [15]

प्र.6) 'ताबा' ही संकल्पना आणि त्याचे प्रकार विस्तृत करा.

[15]

प्र.7) गुन्हेगारी दायित्वाच्या तत्वांची तपशीलवार चर्चा करा. गुन्हेगारी दायित्व निश्चित करण्यासाठी कोणते घटक महत्त्वाचे आहेत.

[15]

प्र.8) खालील स्पष्ट करा किंवा एक/दोन वाक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही पाच)

[5×2=10]

- अ) बंधनाचे प्रकार
- ब) मालकी
- क) भारत न्यायशास्त्र
- ड) शिक्षेचे सिद्धांत
- इ) सानुकूल
- फ) कायदेशीर चूक
- य) नैतिकता
- र) प्राण्यांची कायदेशीर स्थिती
- ल) विकृत दायित्व
- व) भरपाई देणारा न्यायशास्त्र

